

ISPITNA PITANJA IZ PREDMETA EKONOMIKA EVROPSKE UNIJE

1. Opšti pojmovi o Evropskoj uniji (EU) i Evrozoni (EA); površina, stanovništvo i dr.
2. Osnovni podaci o najvažnijim institucijama EU. U kojoj EU instituciji se članovi biraju direktnim izborom građana, postupak i period izbora?
3. Glasanje kvalifikovanom većinom i značenje blokirajuće manjine? Koja zajednička institucija upotrebljava ovaj sistem glasanja?
4. Uloga Evropskog savjeta i Savjeta EU
5. Uloga i funkcionisanje Evropske komisije sa osvrtom na DG i agencije
6. Evropski parlament
7. Evropski sud pravde i Evropski računovodstveni sud
8. Ekonomsko-socijalni komitet i Komitet regiona
9. Uloga i funkcionisanje Evropske investicione banke (EIB)
10. Nabrojati i objasniti Kriterijume iz Kopenhagena.
11. Regionalne ekonomske integracije: opšti i teorijski pristup
12. Pretpostavke za evrointegracije; globalizacija, novi ekonomski poredak i integracije
13. Teorijske osnove regionalnih ekonomskih integracija
14. Šema regionalnih ekonomskih integracija prema Balassi
15. Razlika između zone slobodne trgovine i carinske unije
16. Modeli regionalnih ekonomskih integracija
17. Dinamički model regionalnih ekonomskih integracija
18. Nastanak i evolucija evropskih i drugih ekonomskih integracija; budućnost integracija
19. Makroekonomski pokazatelji: BDP, rast i produktivnost u EU
20. Analiza GDP-a zemalja članica (ukupno i po stanovniku).
21. Inflacija i investicije u EU
22. Teorijski aspekti nezaposlenosti i nezaposlenost u EU
23. Ekonomski i neekonomski troškovi nezaposlenosti: teorijski aspekti Okunovog zakona
24. Output i nezaposlenost u EU: ima li Okunove zakonomjernosti?
25. Filipsova zakonomjernost: primjer EU
26. Migracije i nezaposlenost u EU
27. Nezaposlenost i socijalna politika u EU
28. Makroekonomske prognoze i makroekonomska stabilnost
29. Osnove, rezultati i instrumente trgovinske politke EU
30. Međunarodni trgovinski sporazumi i sporazumi o slobodnoj trgovini i saradnji
31. Spoljnotrgovinske barijere (carinske i necarinske): opšti i teorijski pristup
32. Spoljnotrgovinska razmjena EU. Najveći spoljno-trgovinski partneri roba Evropske unije, na strani uvoza i na strani izvoza.
33. Trgovinski sporazumi i sporovi EU i SAD
34. Osnovne karakteristike i bilansi spoljnotrgovinske razmjene EU i Kine
35. Osnove i rezultati politike konkurencije EU
36. Opšti i teorijski aspekti o konkurenciji; karakteristike modernih tržišta; tržišne strukture
37. Metode mjerenja koncentracije; mjerenje tržišne koncentracije sa HHI u EU i SAD
38. Dominantan položaj i zloupotreba dominantnog položaja
39. Nedozvoljena ponašanja; dominantan položaj i zloupotreba dominantnog položaja

40. Tržišna koncentracija kao pokazatelj konkurencije u EU
41. Osnove, značaj i rezultati industrijske politike EU
42. Nove paradigme industrijske politike: produktivnost, rast i konkurentnost
43. Instrumenti industrijske politike u EU
44. Konkurentnost industrije EU; uticaj dodane vrijednosti, kvaliteta na konkurentnost
45. Kompleksnosti proizvoda i konkurentnost; komparativne prednosti industrije EU
46. Strukturne promjene u industriji EU
47. Industrijska politika i eksterna konkurentnost ekonomije EU
48. Sektorske specifičnosti nekih grana industrije EU
49. Rast, produktivnost i zaposlenost; Lisabonska strategija i Strategija EU 2020
50. Definicije i opšti pojmovi o slobodnim zonama; slobodne zone u EU
51. Osnove i rezultati regionalne politike EU; regionalni razvoj i regionalna politika
52. Pojam i primjena NUTS klasifikacije u EU, NUTS po nivoima i obuhvat
53. Kriterijumi dodjele regionalne pomoći (I Delorov paket)
54. Objasniti ERDF, ESF, EAGF, FIGG, te inicijative JEREMIE, JASPERS, JESICA i JASMINE. Razlika između kohezionog i strukturnih fondova
55. Razvoj Regionalne politike kroz faze
56. Razvoj regionalne politike EU
57. Zajednička regionalna politika EU i zemlje Zapadnog Balkana
58. Definisane moderne poljoprivrede: opšti i teorijski pristup
59. Nastanak, uloga i rezultati Zajedničke poljoprivredne politike (ZPP) EU
60. Teorijske osnove ciljeva ZPP EU
61. Objasniti nove reforme ZPP. Nacrtati i objasniti shemu „ZPP poslije 2013“.
62. Reforme ZPP EU; važnije reforme ZPP do 2014. godine
63. Reforme ZPP EU; nove reforme ZPP od 2014. do 2020. godine
64. Instrumenti i mjere ZPP EU (instrumenti i politika cijena, podrška i zloupotrebe u ZPP)
65. Budžet za finansiranje ZPP EU
66. Uticaj ZPP na spoljnotrgovinsku razmjenu produktivnost, kvalitet i inovacije
67. Značaj ZPP EU za zemlje kandidatkinje i nove članice EU
68. Agroekološke mjere u EU
69. Ruralni razvoj; opšti i teorijski pristup; nastanak i istorijski razvoj ruralne politike EU
70. Ruralni indikatori i analiza ruralne politike EU
71. Delorov plan stvaranja ekonomske i monetarne unije (1988)
72. Osnove i teorija monetarnih integracija; osnove monetarne politike; Krugmanov dijagram
73. Objasniti „monetarnu zmiju“. Objasniti EMS i navesti dozvoljene limite valutnih odstupanja.
74. Problemi funkcionisanja ERM
75. Opšti i teorijski aspekti Evropske centralne banke (ECB); dijagram De Haan i Eijffinger
76. Pravni osnov, ciljeve funkcionisanja i instrumente monetarne politike ECB
77. Prednosti i nedostaci EMU
78. Uloga i ciljevi funkcionisanja ECB; razlike ECB u odnosu na FED. Evro i dolar: partneri i/ili rivali?
79. Refleksije ekonomske krize na evro

80. Kriterijumi konvergencije i Grčki scenario
81. Krize i reformisanje monetarnog sistema; bankarska unija
82. Izazovi za EU i EA u okviru novog svjetskog monetarnog poretka
83. Fiskalna politika u EU; osnove i specifičnosti budžeta EU
84. Makroekonomski aspekti budžeta; efekti oporezivanja; politika stabilizacije budžetom
85. Načela budžeta EU
86. Navesti osnovne pokazatelje o budžetu EU (okvirni godišnji iznos, % od GNI-EU, izvori prihoda, ključne stavke budžetske potrošnje)

Dodatne teme koje nisu detaljnije uključene u udžbenik Ekonomija EU: Ekonomski odnosi između EU i BiH; Integracija zemalja ZB; Značaj SSP; Fiskalni federalizam; Geoekonomski aspekti odnosa EU-Rusija; Migrantska kriza; BREGZIT, Pandemija i ekonomske implikacije Covid-19 na dugoročni finansijski okvir 2021-2027: Plan pod nazivom “Sljedeća generacija Evrope”.

Prof dr Goran Popović, redovni profesor

Internet izvori za dodatna istraživanja:

1. Zvanična internet stranica statističke agencije Evropske unije - Eurostat: <https://ec.europa.eu/eurostat> (Makroekonomski aspekti EU)
2. Zvanična internet stranica Evropske komisije: <https://ec.europa.eu> (Najnovija saopštenja i aktuelnosti za rad Evropske komisije; npr. Prijedlozi novog instrumenta Next Generation)
3. Zvanična internet stranica CEFTA-e: <https://statistics.cefta.int/goods>
4. Internet portal Euractiv: <https://www.euractiv.com/sections/future-eu/>

EU aktuelnosti na društvenim mrežama:

1. Novosti Evropskog vijeća <https://mobile.twitter.com/EUCouncilPress>
2. Ekonomija i finansije EU: <https://mobile.twitter.com/ecfin>
3. Novosti Evropskog vijeća 1: <https://mobile.twitter.com/EUCouncil>

4. Trgovina EU: https://mobile.twitter.com/Trade_EU
5. Finansije EU: https://mobile.twitter.com/EU_Finance
6. EU i ekonomski rast: https://mobile.twitter.com/EU_Growth
7. Komisija EU na Twitteru: https://mobile.twitter.com/EU_Commission
8. Eurostat na Twitteru: https://mobile.twitter.com/EU_Eurostat
9. EU Tenderi: <https://mobile.twitter.com/EUTenders>
10. Budžet EU na twitteru: https://mobile.twitter.com/EU_Budget
11. Evropska unija u BiH na twiteru: <https://mobile.twitter.com/euinfo>
12. Parlament EU na twitteru: https://mobile.twitter.com/Europarl_EN
13. EP PressService <https://mobile.twitter.com/EuroParlPress>

Aktuelnosti iz ugla predstavnika EU institucija na društvenim mrežama:

1. David Sassoli, predsjednik Evropskog parlamenta:
https://mobile.twitter.com/EP_President
2. Charles Michel, predsjednik Evropskog savjeta: <https://twitter.com/eucopresident>
3. Ursula von der Layen, Predsjednik Evropske Komisije:
<https://twitter.com/vonderleyen?s=20>
4. Josep Borrell, Visoki predstavnik EU za spoljnu politiku i bezbjednost:
<https://mobile.twitter.com/JosepBorrellF>
5. Christine Lagarde, predsjednik ECB: <https://mobile.twitter.com/Lagarde>
6. Johannes Hahn, Komesar EU za budžet i administraciju:
<https://mobile.twitter.com/JHahnEU>
7. Oliver Varhelyi, komesar EU za proširenje i susjedstvo:
<https://mobile.twitter.com/OliverVarhelyi>

8. Adina Ioana Valean, komesar EU za transport: <https://mobile.twitter.com/AdinaValean>
9. Helena Dalli, komesar EU za enakost: <https://mobile.twitter.com/helenadalli>
10. Didier Reynders, komesar EU za pravdu, <https://mobile.twitter.com/dreynders>
11. Stella Kyriakides, komesar EU za zdravlje i sigurnost hrane:
<https://mobile.twitter.com/SKyriakidesEU>
12. Elisa Ferreira, komesar EU za koheziju i reforme:
<https://mobile.twitter.com/ElisaFerreiraEC>
13. Thierry Breton, komesar EU za unutrašnje tržište:
<https://mobile.twitter.com/ThierryBreton>
14. Janusz Wojciechowski, komesar EU za poljoprivredu: <https://mobile.twitter.com/jwojcw>
15. Nicolas SCHMIT, komesar EU za rad i socijalna prava:
<https://mobile.twitter.com/NicolasSchmitEU>
16. Phil Hogan, komesar EU za trgovinu: <https://mobile.twitter.com/PhilHoganEU>
17. Dubravka Suica, komesar EU za demokratiju i demografiju:
<https://mobile.twitter.com/dubravkasuica>
18. Maroš Šefčovič, komesar EU za međuinstitucionalne odnose i predviđanja:
<https://mobile.twitter.com/MarosSefcovic>
19. Ylva Johansson, komesar EU za unutrašnje poslove:
<https://mobile.twitter.com/YlvaJohansson>
20. Margaritis Schinas, komesar EU za promociju evropskog načina života:
<https://mobile.twitter.com/MargSchinas>
21. Věra Jourová, komesar EU za vrijednosti i transparentnost:
<https://mobile.twitter.com/VeraJourova>

22. Valdis Dombrovskis, komesar EU za finansijsku stabilnost, finansijske usluge i tržište kapitala: <https://mobile.twitter.com/VDombrovskis>
23. Paolo Gentiloni, komesar EU za ekonomiju <https://mobile.twitter.com/PaoloGentilon>
24. Mariya Gabriel, komesar EU za inovacije, istraživanje, kulturu, edukaciju i mlade: <https://mobile.twitter.com/GabrielMariya>
25. Jutta Urpilainen, komesar EU za međunarodno partnerstvo: <https://mobile.twitter.com/JuttaUrpilainen>
26. Dana Spinant, politički direktor za odnose s javnošću Komisije: <https://mobile.twitter.com/DanaSpinant>
27. Margrethe Vestager, potpredsjednik komisije za digitalno doba: <https://mobile.twitter.com/vestager>
28. Frans Timmermans, potpredsjednik komisije za green deal: <https://mobile.twitter.com/TimmermansEU>
29. Miroslav Lajčák, specijalni predstavnik EU za dijalog Beograda i Prištine te druga zapadnobalkanska pitanja: <https://mobile.twitter.com/MiroslavLajcak>

Internet tekstovi novinskih portala za dodatna istraživanja:

1. Neviđeni budžet za neviđeni izazov (28.05.2020) Deutsche Welle: <https://www.dw.com/sr/nevi%C4%91eni-bud%C5%BEet-za-nevi%C4%91eni-izazov/a-53598105>
2. Merkel i Makron: Dugovi za Evropu (19.05.2020) Deutsche Welle <https://www.dw.com/sr/merkel-i-makron-dugovi-za-evropu/a-53490827>
3. Ko će finansirati obnovu u EU poslije korone? (20.05.2019) Deutsche Welle: <https://www.dw.com/sr/ko-%C4%87e-finansirati-obnovu-u-eu-posle-korone/a-53503799>

4. „Štedljiva četvorka“ protiv Berlina i Pariza (25.05.2019) Deutsche Welle:
<https://m.dw.com/sr/%C5%A1tedljiva-%C4%8Detvorka-protiv-berlina-i-pariza/a-53551696>
5. Bajka o propasti Evropske unije (15.05.2019) Deutsche Welle: <https://m.dw.com/sr/bajka-o-propasti-evropske-unije/a-53445609>
6. Samit EU: traži se novac za obnovu (23.04.2019) Deutsche Welle:
<https://m.dw.com/sr/samit-eu-tra%C5%BEi-se-novac-za-obnovu/a-53212714>
7. 500 milijardi protiv korona-krize u EU (10.04.2019) Deutsche Welle:
<https://m.dw.com/sr/500-milijardi-protiv-korona-krize-u-eu/a-53085186>
8. EU je pogledala u balkansko dvorište – bilo je krajnje vrijeme (26.03.2019) Deutsche Welle: <https://m.dw.com/sr/eu-je-pogledala-u-balkansko-dvori%C5%A1te-bilo-je-krajnje-vreme/a-52914218>
9. Proširenje EU, budžet – svađa u najavi (17.10.2019) Deutsche Welle:
<https://www.dw.com/sr/pro%C5%A1irenje-eu-bud%C5%BEet-sva%C4%91a-u-najavi/a-50863871>
10. Pariz blokirao Albaniju i Sjevernu Makedoniju (16.10.2019) Deutsche Welle:
<https://www.dw.com/sr/pariz-blokirao-albaniju-i-severnu-makedoniju/a-50851972>
11. Da li je proširenje EU zauvijek mrtvo? (19.10.2019) Deutsche Welle:
<https://www.dw.com/sr/da-li-je-pro%C5%A1irenje-eu-zauvek-mrtvo/a-50897376>